

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

Vindalium, 1646

Sect. II. An sit virtus ab aliis distincta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

SECTIO II.

An sit virtus ab alijs distincta.

CONCLUSIO III.

Religio est virtus ab alijs distincta.) Hoc ostendi potest ex 2°. 4°. quia cum virtus ordinetur ad bonum, ubi est specialis ratio boni, ibi oportet esse specialem virtutem. Bonum autem ad quod ordinatur Religio, est exhibere Deo debitum honorem, qui debet esse specialis, cum Deo competat singularis excellentia, qua omnia in infinitum transcendit. Confirmatur, nam videmus in rebus humanis. diuersis excellentiis personarum diuersum honorem deberi, alium Patri, aliū Regi, &c.

Nota 1. nonnulla hic esse certa 1. Religionem distingui à tribus virtutibus Theologicis vulgò assignatis, vt satis constat ex dictis. 2. eam etiam distingui à tribus virtutibus moralibus, nempe à prudentia, quæ est virtus intellectualis, qua actiones humanæ diriguntur; à fortitudine, quæ est virtus consistens in moderandis affectibus timoris, & audaciæ; & à temperantia, quæ in doloribus & voluptatibus sen-

suum moderatis versatur. Religio enim non spectat ad intellectum, sed ad partem appetitivam, estque de numero virtutum, quæ dicuntur ad alterum, non autem earum quæ sunt ad se, seu quæ circa passiones occupantur.

Nota 2. aliquod dubium esse, an Religio distinguatur à virtute iustitiæ strictè sumptæ, ut habet locum inter homines. Quia in re pars affirmatiua est communis, quia ad strictam & rigorosam iustitiam humanam tria requiruntur, 1. ut verum reddat debitum. 2. ut integrè & ad æqualitatem reddat. 3. ut versetur circa personam alteram, & omnino distinctam. Ex his autem tribus conditionibus, saltè secūda non habet locū in Religione: cū homo non possit Deo reddere totum, quod illi debet ratione infinitæ suæ excellentiæ, & supremi dominij quod habet in res creatas. Id tamè nō impedit, quin Religio satis propriè dicatur iustitia, cū modo possibili cultū Deo debitū reddat.

Nota 3. maius adhuc dubium esse, an Religio distinguatur à dulia, qua Sæcti honorantur. Et ratio difficultatis est, quia sicut eadē charitate amamus Deū, & proximum: ita dicendum videtur, eandem esse virtutem qua Deum, &

sanctos colimus. Communis tamen sententia est, Religionē esse virtutem à dulia distinctam, propter obiecta formalia distincta: cultus enim qui à Religione procedit, immediatè respicit excellentiam increatam, dulia verò non nisi creatam.

Nec refert, quòd eadem virtute charitatis Deum, & proximum diligamus, non enim est par ratio quia fundamentum amoris est vnitas, cùm aliquem non amemus, nisi aliquo modo vnum nobiscum reputemus: at fundamentum honoris & reuerentiæ est distinctio seu diuersitas, siquidem non honoramus nisi eos, qui nobis sunt superiores quoad dignitatem, quibus proinde nos tanquam viliores subiicimus. Hinc autem fit, nos eadem virtute charitatis qua Deum diligimus, posse etiam diligere proximum, eò quòd eadem gratia quæ facit nos vnum cum Deo, nos vnit cum proximo, & facit quodammodo vnum cum illo. Contra verò virtutem qua Deum colimus, esse distinctam ab ea qua sanctos reueremur; cùm excellentia Dei propter quam ei subiicimur, longè diuersa sit ab excellentia propter quam sanctis honorem exhibemus.

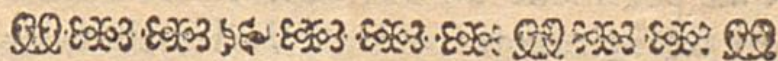
Nota 4. Religionem à pœnitentia, ex

multorum sententia distingui, quia quemadmodum inter homines, observantia qua alterum colimus, propter excellentiam illius, distinguitur à iustitia strictè sumpta, qua ius illius conservamus, vel læsum restituimus: ita ponenda nobis est duplex virtus in ordine ad Deum, quarum altera honorem ei præcisè, propter summam illius excellentiam debitum, exhibeamus; alterâ ius quod habet in res omnes, illæsum conservemus, & ab iniuria vindicemus, quod fit per pœnitentiam. Hoc tamen non caret difficultate, quia ut patet ex supradictis, ratio formalis propter quam Religio colit Deum, non est ipsa excellentia Dei secundum se, sed quatenus Deus est principium creationis & gubernationis rerum. adeoque quatenus habet dominium absolutum in creaturas rationales, & in omnes earum operationes. Quare videtur spectare ad eandem virtutem Religionis, non modo Deum colere propter excellentiam increatam, sed etiam ius divinum defendere, & illæsum servare, in tota latitudine dominij, & iurisdictionis eius.

Nota 5. ex art. 8. Religionem non distingui essentialiter à sanctitate, sed tantum ratione. Nam Religio dicitur,

DE ISVTITIA. CAP. V. 159

secundum quod exhibet Deo debitum famulatum, in his quæ pertinent specialiter ad cultum diuinum, sicut in sacrificiis, obligationibus, & aliis huiusmodi: sanctitas autem dicitur secundum quòd homo non solùm hæc, sed etiam aliarum virtutum opera refert in Deum; vel secundum quod homo se disponit per bona quædam opera, ad cultum diuinum pertinentia.

CAPVT II.

De actibus internis Religionis.

SECTIO I.

De deuotione & oratione.

CONCLUSIO I.

Deuotio est actus Religionis.) Antequam hoc probetur, supponendum est ex S. Thoma 2. 2. quæst. 82. art. 1. deuotionem dici à deuouendo, adeoque aliud nihil esse quàm, voluntatem quandam promptè tradendi se ad